

УДК 378: 37.011.31:37.041

[https://doi.org/10.33296/2707-0255-11\(21\)-11](https://doi.org/10.33296/2707-0255-11(21)-11)

КРАВЧЕНКО ГАННА

доктор пед. наук, професор кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця <https://orcid.org/0000-0002-2156-3203>

ЛЮ МЕЙХУАНЬ

аспірантка кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доцент кафедри музики та виконавства, Університет мистецтв і науки Сичуань, Китай
<https://orcid.org/0000-0002-5950-4727>

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КИТАЮ

Анотація. Вивчення й аналіз педагогічних надбань теоретиків і практиків освіти уможливорює розуміння базових категорій компетентнісного підходу. Одним зі стратегічних напрямів сучасної мистецької освіти є впровадження компетентнісного підходу. Саме орієнтація на досягнення певного освітнього результату, пошук нових форм і методів мистецького навчання в останні десятиліття визначає ключові тенденції сучасної професійної підготовки майбутніх фахівців мистецької освітньої галузі. У змісті статті розкрито значення поняття професійної компетентності вчителя музики. Встановлено, що поняття професійної компетентності вчителя музики разом із близькими йому категоріями фахової, методичної компетентності, а також деякими предметними компетенціями музиканта-педагога останнім часом міцно увійшло до наукового обігу музично-педагогічної теорії і практики.

У статті розглянуто погляди науковців на зміст поняття «професійна компетентність майбутнього вчителя музики» та «професійна компетентність викладача музики». Особливу увагу приділено розкриттю їх сутнісних характеристик із позицій підготовки студентської молоді в університетах Китаю. Враховуючи особливості характеристик змісту зазначених понять

визначено: базові здібності, які спираються на фізіологічну здатність, що є основою для всіх видів професійної діяльності вчителів музики; професійні здібності, які передбачають професійну якість як основу різноманітних професійних знань, вмінь та навичок; здібності до викладання, що забезпечуються наявністю сучасних професійних знань, в основу яких покладено міжпредметні інтеграційні зв'язки, оволодіння якими допомагає вчителю збуджувати в учнів естетичні здібності та удосконалити власні освітні методи навчання та виховання; інноваційні здібності передбачають якісну музичну освіту, що змінює статус викладачів та забезпечує реалізацію їх власних творчих ідей; лідерські здібності забезпечують активну позицію викладача та суб'єкт-суб'єктну взаємодію викладача й студента в освітньому середовищі.

Ключові слова: компетенція, компетентність, професійна компетентність вчителя музики, здібності, заклад вищої освіти.

Вступ. В умовах культурного та духовного розвитку суспільства проблема професійної підготовки майбутнього вчителя музики набуває важливого значення. У цьому зв'язку особливої актуальності набуває проблема формування професійної компетентності майбутнього вчителя музики, яка виступає як здатність особистості й вбирає в себе результати освітньої діяльності та спрямовує її розвиток в умовах закладу вищої педагогічної освіти. Рівень сформованості фахової компетентності характеризує ступінь підготовленості вчителя музики до музично-освітньої роботи в школі, виступає передумовою ефективності його педагогічної діяльності. Саме орієнтація на досягнення певного освітнього результату, пошук нових форм і методів навчання в останні десятиліття визначає ключові тенденції сучасної професійної підготовки майбутніх фахівців мистецької освітньої галузі.

Поняття професійної компетентності вчителя музики разом із близькими йому категоріями фахової, методичної компетентності, а також деякими предметними компетенціями музиканта-педагога останнім часом міцно увійшло до наукового обігу музично-педагогічної теорії і практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі, у сфері педагогічної діяльності, дослідженню проблем професійної компетентності

вчителів, приділено увагу в роботах О. Бігич, Т. Борової, І. Гришиної, Г. Єльнікової, Н. Кузьміної, Н. Лісової, А. Маркової, О. Мармази, Л. Мітіної, О. Овчарук, Р. Рогожнікової, О. Савченко, Е. Соф'янц, А. Хуторського, Л. Шевчук, Н. Яковлева та інші.

Визначенню та створенню моделей професійної компетентності спеціалістів, педагогів присвятили свої праці вітчизняні та зарубіжні вчені: О. Ануфрієва, В. Базелюк, Є. Бачинська, С. Дю, Г. Єльнікова, І. Зімня, Г. Кравченко, О. Мармаза, В. Маслов, В. Мельник, В. Олійник, Л. Покроєва, З. Рябова, В. Семиченко, Г. Федоров та ін.

Теоретико-методичні підходи до формування музично-педагогічної компетентності досліджувались музикантами-науковцями, зокрема А. Козир, Л. Масол, М. Михаськовою, О. Олексюк, Т. Пляченко, А. Растригіною, Р. Савченко, О. Щолоковою та інш.

Метою статті є розкриття змісту поняття «професійна компетентність» майбутнього вчителя, виходячи з цього визначити значення й структуру професійної компетентності вчителя музики та особливості її формування в закладах вищої освіти Китаю.

Виклад основного матеріалу. Сучасний стан мистецької освіти у світі зосереджується на художній освіті студентів. Дослідження художньої грамотності майбутніх викладачів музики у Китаї свідчать, що однією з особливостей професії вчителів є наявність у них художньої грамотності, що відіграє дуже важливу роль у навчанні та вихованні майбутнього покоління [5]. Китайський учений Ян Сяо у публікації «Розмова про художню грамотність вчителів коледжу», звертає увагу на вдосконалення художньої грамотності вчителів, яка починається як із розуміння походження мистецтва, так і розуміння походження людської культури, а це є «етапом історичного розвитку людської культури та культурний прояв китайської цивілізації» [9]. Інші вчені висунули свої погляди на важливість художньої грамотності. Лі Ланкін вважає,

що мистецтво, представлене музикою, може покращити роботу та ефективність людей, і може дати натхнення; Чен Ронгуа в роботі "Унікальна роль талантів" також зазначала, що мистецтво може відкрити людям розуміння, сприйняття, спостережливість, мислення, творчість та уяву [9;11;12].

Отже, такий підхід до розуміння професійної компетентності вчителя музики в мистецькій освіті Китаю, передбачає, перш за все, звернути увагу на розуміння, що повинно бути покладено у поняття «професійна компетентність вчителя музики» та формування професійної компетентності вчителя музичного мистецтва.

У Китаї дослідження формування професійної компетентності вчителя музичного мистецтва тільки розпочинаються. Тому розглянемо результати досліджень вчених України та інших країн дальнього та близького зарубіжжя.

Вивчення й аналіз педагогічних надбань теоретиків і практиків освіти уможлиблює розуміння базових категорій компетентнісного підходу, які отримали нормативно-правове підґрунтя в державних освітніх стандартах і закріплені в новому Законі України «Про вищу освіту». Також вони прописані в документах Міжнародної комісії Ради Європи та програмі «DeSeCo» тощо. Нормативні вимоги до професійної діяльності висвітлені у кваліфікаційних характеристиках для тієї або іншої спеціальності. Вони охоплюють базові знання, уміння, навички, способи діяльності, необхідні й достатні для того, щоб успішно діяти.

Поняття «компетентність» широко використовується в Державних документах України. Так, у Національній стратегії розвитку освіти України на 2012–2021 роки серед основних завдань формування особистості виділяється - необхідність набуття компетентностей. Поняття «компетентність» включає не лише когнітивну й операційно-технологічну складові, але й мотиваційну, етичну, соціальну [3].

Словник іноземних слів розкриває поняття «компетентний» як такий, що володіє компетенцією – колом повноважень певної галузі, особи або колом справ: *competent* (франц.) – компетентний, правомірний; *competens* (лат.) – відповідний, здібний; *competence* (англ.) – здібність (компетенція) [7]. *Компетенція* – об’єктивна категорія, суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень тощо в певній сфері діяльності людини як абстрактного носія. Отже, компетенція – це норма! Це – повноваження, права, обов’язки певної посадової особи або людини! А компетентність – це якості особистості (поведінкові моделі), це її здатність виконувати вище названі повноваження, права, обов’язки! Тобто *компетентність* – інтегрована характеристика якості особистості, сформована через знання, уміння й навички, ставлення, поведінкові реакції та здатність самостійно виконувати завдання в конкретній діяльній сфері, а *професійна компетентність вчителя* – особистісна властивість педагога, що дозволяє йому продуктивно розв’язувати навчально-виховні завдання; єдність теоретичної і практичної готовності вчителя до здійснення педагогічної діяльності [5; 8].

Загальна мета формування професійної компетентності майбутніх учителів музики полягає в підготовці фахівців, яких характеризує комплекс розвинених музичних здібностей і педагогічних якостей, які б були здатні забезпечити найвищі результати в музичному навчанні та естетичному вихованні школярів.

Виходячи з цього зрозумілим є те, що *професійна компетентність вчителя музичного мистецтва* повинна визначатися особливостями музично-педагогічної діяльності, своєрідністю її завдань, перевагою художньо-творчих форм практичної роботи та специфічними методами мистецького навчання.

Однією із провідних фахівців сучасної мистецької освіти Л. Масол розроблена *багатокомпонентна структура компетентностей*, які мають стати результатом загальної мистецької освіти. Усі компетентності

науковець умовно поділяє на групи [1]: *особистісні* (загальнокультурні), серед яких виокремлюються: ціннісно-орієнтовані, художньо-світоглядні, культуротворчі (зокрема етнокультурні, полікультурні, культурно-дозвільні); *функціональні*, що пов'язані з певною предметною діяльністю учнів: предметні або мистецькі (музичні, образотворчі, театральні, хореографічні тощо); *міжпредметні* (естетичні та гуманітарні); метапредметні (інформаційно-пізнавальні, саморегулятивні (самоосвіти, самовиховання, самореалізації), креативні); *соціальні*, які формуються під час різних форм колективної художньо-творчої діяльності: художньо-комунікативні та соціально-практичні [5].

Названі види компетентностей Л. Масол [4] відносить до базових і вважає їх інтегральними педагогічними явищами, нерозривно пов'язаними з інтегративними тенденціями мистецької освіти.

Вчителі музики - це професіонали, які виконують обов'язки викладання сучасних методик та музичного виховання. Перед ними стоїть завдання - виховати в учнів здатність розпізнавати, розуміти та створювати музичну красу. Їх місія підвищення якості національної музики. Як вчитель музики, він повинен не лише бути вчителем, але й навчати та виховувати інших. Отже особистісний розвиток вчителя має вирішальний вплив на поліпшення якості музичної освіти та викладання, і безпосередньо впливає або навіть визначає якість підготовки учнів. Тому професійні вчителі музики створюють та використовуватимуть свою власну методику музичного виховання та емоційного розвитку особистості учня, щоб максимізувати ефективність естетичного виховання [4].

Розглянемо особливості розуміння понять «*професійна компетентність майбутнього вчителя музики*» та «*професійна компетентність викладача музики*» з позицій підготовки студентської молоді в університетах Китаю (табл.1).

Таблиця 1

Характеристика понять «професійна компетентність майбутнього вчителя музики» та «професійна компетентність викладача музики» з позицій підготовки студентської молоді в університетах Китаю

<i>Професійна компетентність студента - майбутнього вчителя музики</i>	<i>Професійна компетентність викладача музики, яка впливає на формування професійної компетентності студента</i>
<u>Професійна компетентність майбутнього вчителя музики</u> - професійна здатність студентів до майбутньої професійної діяльності, яка повинна мати власні професійні особливості [2].	<u>Професійна компетентність викладача музики</u> – знання теорії та методології викладання музики (Л. Арчажников, Д. Кабалевський, Г. Падалка, О. Рудницька), виховання творчої особистості майбутніх учителів музики [2].
<u>Професійна компетентність майбутнього вчителя музики</u> – професійні здібності майбутнього вчителя, які в основному стосуються здатності використовувати технічні навички (музичну техніку) у педагогічній діяльності, здатності активно та постійно вдосконалювати необхідні освітні професійні вміння та навички [6].	<u>Професійна компетентність викладача музики</u> – музична освіта, яка задовольняє інтелектуальний розвиток особистості студента, знання методів викладання, серед яких наявні методи, що впливають на серця та розум молодих людей [6].
<u>Професійна компетентність майбутнього вчителя музики</u> – професійна здатність майбутнього вчителя успішно виконувати певні завдання в навчальній та педагогічній діяльності [9].	<u>Професійна компетентність викладача музики</u> - передбачає наявність безлічі талантів, всебічну музичну грамотність, що впливають на успішний гармонійний розвиток особистості студента [11].
<u>Професійна компетентність майбутнього вчителя музики</u> - розвиток здібностей до викладання, здібностей до здійснення дослідницької та організаційної діяльності [9].	<u>Професійна компетентність викладача музики</u> - наявність лідерських якостей, дійсної музичної освіти, яка передбачає не тільки знання методичної та технічної складових музики, але й знання методів, засобів розвитку особистості [11].
<u>Професійна компетентність майбутнього вчителя музики</u> - професіоналізм учителя: мати комунікативні навички; знання сучасних методів, концепцій та передового практичного досвіду [12].	<u>Професійна компетентність викладача музики</u> - формування професійної компетентності у студентів засобами інтеграції в музиці надбань різних культур; використання мультимедійних технологій [13].

Подана характеристика розуміння понять професійної компетентності майбутнього вчителя музики та викладача музики, який працює в університетах Китаю надала можливість зробити висновки, що:

- *професійна компетентність студента - майбутнього вчителя музики* включає в себе здатність студентів до майбутньої професійної діяльності; професійні здібності майбутнього вчителя, які в основному стосуються здатності використовувати технічні навички (музичну техніку) у педагогічній діяльності; розвиток здібностей до викладання, здібностей до здійснення дослідницької та організаційної діяльності; наявність комунікативних навичок; знання сучасних методів викладання, концепцій та передового практичного досвіду.

- *професійна компетентність викладача музики, яка впливає на формування професійної компетентності студента* передбачає наявність музичної освіти; знання теорії та методології викладання музики; знання методів викладання, серед яких наявні методи, що впливають на серця та розум студентів; безлічі талантів, всебічної музичної грамотності, які впливають на успішний гармонійний розвиток особистості студента; лідерських якостей.

Отже, для формування професійної компетентності у майбутніх вчителів музики в закладах вищої освіти Китаю потрібна команда висококласних професійних викладачів музики, адже вони є запорукою успіху музичної освіти. Сучасне суспільство Китаю вимагає від кожного вчителя музики не тільки становлення, а й ще і вдосконалення їх професійної діяльності.

Дотримуючись принципів формування та розвитку професійної компетентності вчителів музики в університетах Китаю можна визначити такі їх складові: *базові здібності, професійні здібності, здібності до викладання, інноваційні здібності та лідерські здібності* [10;11;13].

Розглянемо їх більш детально.

Базові здібності. Основою базових здібностей є фізіологічна здатність, яка передбачає наявність здорової фізичної сили, фізичної витривалості, постави тіла, що є основою для всіх видів професійної діяльності вчителів музики. Вчителі музики повинні мати здорові фізіологічні органи та функції,

що створюють певні особливі умови для формування професійних компетентностей у студентів різних спеціальностей (наприклад, вчителі вокалу повинні мати здорові органи дихання, розвинуті голосові органи; вчителі фортепіано повинні мати більш гнучкі руки; вчителі танців повинні мати стрункі руки й ноги). Наявність розумових здібностей - здатність до осмислення музики та інших речей виражених музикою. Вчителі музики повинні мати високу культуру професійної діяльності, щоб їх викладацька діяльність стала своєрідною соціальною цінністю освітньої діяльності університетів. Культурні якості вчителів музики включають такі аспекти, як: знання теорії музики (знання базової теорії музики, гармонії, композиції та музикознавства, знання щодо вибору форми та організаційного навчання зі сценічного мистецтва); знання про освіту та викладання (наявність знань й умінь не лише грати, співати, складати музичні твори та креативно творити, а й мати знання, як навчати учнів у школах). Вчителі музики повинні отримати знання з загальної педагогіки, психології, музичної педагогіки та музичної психології, сучасних методик та технологій викладання.

Професійні здібності. Професійна якість - це основа різноманітних професійних знань, вмінь та навичок, володіння якими вимагає музична освіта. Здатність цінувати музику передбачає виховання в учнів любові та інтересу до музики, покращення їх естетичного смаку, вдосконалення музичних здібностей.

Основна мета музичної освіти - змусити учнів відчувати художній образ пісні завдяки співу вчителя; за допомогою аналізу та обробки пісні вчителем розкрити зміст думки музичного твору; надихнути учнів на уяву та здатність мислити, щоб учні могли співати виразно з емоціями.

Одним із пріоритетних напрямів формування професійної компетентності у студентів – це вміння імпровізувати супровід фортепіано. У навчанні музики, позакласній роботі та художній практиці імпровізований акомпанемент є незамінною навичкою, яка широко використовується і відіграє дуже важливу

роль у підготовці студентів: по-перше, імпровізований супровід може зробити тему видатнішою, музичний образ виразнішим, а зміст більш яскравим, багатим, насиченим; по-друге, імпровізований супровід може покращити розуміння студентами виконання пісенних творів та підвищити інтерес учнів до вивчення музики.

Важливим у формуванні професійних компетентностей майбутніх вчителів-музики є розвиток здатності виконувати інструментальну музику. Практика довела, що правильне використання музичних інструментів має важливе значення для виховання у студентів самостійних здібностей щодо поглиблення розуміння змісту та думки музики. Оволодіння одним або двома клавіатурними інструментами такими як фортепіано, акордеон тощо, та одним або двома етнічними інструментами дозволяє вдосконалити методику викладання інструментальної музики.

Вчителі музики повинні мати базові знання з теорії музики, знання про композицію пісні, гармонію, оркестровку та хорові диригенти. Крім того, необхідно розуміти історію китайської та зарубіжної музики, національну народну музику, розвиток китайської та зарубіжної музичної освіти. Тому вчителі музики повинні спочатку оволодіти певним обсягом теоретичних знань для самостійного творчого складання текстів пісень та загальними навичками написання музики.

Здібності до викладання. Викладацька здатність в основному відноситься до професійних здібностей, якими слід володіти студентам для навчання дітей музиці та організацією музичних позакласних заходів. Вважаємо, що під час навчання студентів необхідно звертати увагу на експресивну здатність, до якої відносяться мовні засоби масової інформації, які використовуються вчителями музики в процесі передачі знань та формуванні навичок. У даний час більшість вчителів музики не надто здатні організовувати навчання в класі. Більшість із них використовують традиційні або застарілі методи навчання. Вчитель

повинен мати сучасні професійні знання, які забезпечуються міжпредметними інтеграційними зв'язками, оволодіння якими допомагає вчителю збуджувати в учнів естетичні здібності та удосконалити власні освітні методи навчання та виховання.

Здібності до інноваційної діяльності. Інноваційна якісна музична освіта змінює статус викладачів. Сучасний китайський підручник із музики поєднує знання музики, із засвоєними студентами знаннями з інших предметів (складання вірша поруч із піснею або використання інших форм, таких як проза, живопис тощо). Завдяки чому студенти мають можливість упроваджувати власні творчі ідеї під час написання музичних композицій, пісень тощо.

Зміст шкільних підручників музики у Китаї пов'язаний із WEB-сайтами. Завдяки чому, учні відчують, що музичні уроки, які зазвичай використовуються для навчання співу, раптом становляться сповненими таємниць. Глибше і ширше відчувається музичний зміст пісні. Наймодніший та швидкісний Інтернет сьогодні надає багато цікавих музичних знань, пов'язаних із формуванням музичної компетентності у студентів. Музичний Інтернет простір, який є загальним, для студентів, дає їм необмежений простір для фантазії, студенти стають активними учасниками освітнього процесу.

Лідерські здібності. Американський музичний педагог, доктор Джон Бодетт, маючи великий досвід викладання в Каліфорнійському технологічному інституті та Університеті штату Каліфорнія стверджує, що музична консерваторія повинна зосереджувати увагу не тільки на навчанні та вихованні вчителів музики, а й прагнути розвивати у них лідерські здібності ("лідерство" (Leadership)). Це ідеологічна мета підготовки вчителя музики високого рівня для суспільства, щоб створити міцну та досконалу систему музичної освіти Китаю.

Отже, які специфічні характеристики «лідерства»?

Найкласичніший підручник з предмету «Механіка лідерства» авторів Джеймса Кузеса, Баррі Познера розкриває два найважливіші моменти лідерства: по-перше, кожен вчитель музики повинен мати лідерські якості; по-друге, існує п'ять практичних основ «моделі лідера», які полягають у тому, що лідери повинні бути орієнтованими на майбутнє, лідери повинні мати можливість кидати виклики сьогоденню, лідери повинні вміти сприяти роботі в команді, лідер повинен створювати командний дух та спільні цінності. Лідерство вчителів - це серцевина управління учнівським та студентським колективами. Коли вчитель відчуває себе лідером в освітньому середовищі, він вступає у суб'єкт-суб'єктну взаємодію з учнями та студентами, що приводить до ефективності отримання музичної освіти [11].

Висновки. Виходячи з вище зазначених складових формування та розвитку професійної компетентності вчителів музики в університетах Китаю, можна зазначити, що здатність - це стабільна та необхідна професійна якість вчителів, розвиток якої відбувається у процесі навчання. А саме формування професійної компетентності майбутніх учителів музики полягає в підготовці фахівців, яких характеризує комплекс розвинених музичних здібностей і педагогічних якостей, які б були здатні забезпечити найвищі результати в музичному навчанні та естетичному вихованні школярів.

Перспективи подальших досліджень. Таким чином проведене теоретичне дослідження питання особливості формування професійної компетентності майбутнього вчителя музики в університетах Китаю спонукає нас звернути увагу на дослідження умов музично-педагогічної діяльності викладача музики як одного з важливих орієнтирів удосконалення професійної підготовки студентів та на інновації в управлінні формуванням професійної компетентності в китайській провінції Сичуань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беземчук Л. Структура підготовки майбутнього викладача музичного мистецтва до професійної діяльності в умовах ВНЗ // Молодь і ринок. – 2014. - №10 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis
2. Ву Юанюань. Дослідження естетичного викладання курсів оцінки музики в коледжах та університетах. Північна музика, 2018, 38 (11): 183 с.
3. Гаврілова Л. Г.. Професійна компетентність майбутніх учителів музики як педагогічний феномен // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. 2017. №2 (77) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis
4. Кравченко Г. Ю. Формування духовних цінностей та духовної культури в університетах Китаю: теоретичні аспекти / Г. Ю. Кравченко, Лю Мейхуань / науковий журнал «Інноваційна педагогіка». ПУ «Причерноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2020. С. 209-216
5. Kokhan I. Formation of moral-aesthetic competence of future specialists / Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика». Серія «Педагогіка». Випуск 6 (11), 2019. Режим доступу: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/editorial-board>
6. Лі Пейю. Оптимізований шлях навчання викладання музики в коледжах та університетах на фоні естетичного виховання. Північна музика, 2018, 38 (04): 218 с.
7. Словник іншомовних слів: 23 000 слів та термінологічних словосполучень / Уклад. Л.О. Пустовіт та ін. К.: Довіра, 2000. 1018 с. (Б-ка держ. службовця. Держ. Мова і діловодство).
8. Соляр Л. Компетентнісний підхід до проблеми формування етнокультурної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва // Науковий вісник МНУ ім. В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. 2016. №1 (52) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis
9. Фанг. Про наукове вивчення музичної освіти в звичайних коледжах та університетах. Журнал музичної консерваторії Сінхай, 2006
10. Федоришин В. Акмеологічний аспект підготовки викладачів мистецьких дисциплін у контексті європейського освітнього простору // Молодь і ринок. 2012. №10 (93) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis
11. Хао Лінсьяо, Чже Яндун. Аналіз структури професійних здібностей викладачів та моделі зростання [J]. Освіта, Теорія і практика, 2004 (07): 30 с.
12. Ху Юефей How to be a Superior Music Teacher? An Interview with Dr. John Burdett. 2020. 04.

13. Шиву В. Дослідження професійних здібностей вчителів та освітніх дій у новому столітті / Дослідження зовнішньої освіти, 2003 (05): 28 с.

REFERENCES

1. Bezemchuk L. Struktura pidhotovky maibutnoho vykladacha muzychnoho mystetstva do profesiinoi diialnosti v umovakh VNZ // Molod i rynok. – 2014. - №10 [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis
2. Vu Yuaniuan. Doslidzhennia estetychnoho vykladannia kursiv otsinky muzyky v koledzhakh ta universytetakh. Pivnichna muzyka, 2018, 38 (11): 183 s.
3. Havrilova L. H.. Profesiina kompetentnist maibutnikh uchyteliv muzyky yak pedahohichni fenomen // Dukhovnist osobystosti: metodolohiia, teoriia i praktyka. 2017. №2 (77) [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis
4. Kravchenko H. Yu. Formuvannia dukhovnykh tsinnosti ta dukhovnoi kultury v universytetakh Kytaiu: teoretychni aspekty / H. Yu. Kravchenko, Liu Meikhuan / naukovyi zhurnal «Innovatsiina pedahohika». PU «Prychernomorskyi naukovo-doslidnyi instytut ekonomiky ta innovatsii», 2020. S. 209-216
5. Kokhan I. Formation of moral-aesthetic competence of future specialists / Elektronne nauкове fakhove vydannia «Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka». Seriia «Pedahohika». Vypusk 6 (11), 2019. Rezhym dostupu: <https://amp.org.ua/index.php/journal/editorial-board>
6. Li Peiu. Optymizovanyi shliakh navchannia vykladannia muzyky v koledzhakh ta universytetakh na foni estetychnoho vykhovannia. Pivnichna muzyka, 2018, 38 (04): 218 s.
7. Slovnyk inshomovnykh sliv: 23 000 sliv ta terminolohichnykh slovospoluchen / Uklad. L.O. Pustovit ta in. K.: Dovira, 2000. 1018 s. (B-ka derzh. sluzhbovtisia. Derzh. Mova i dilovodstvo).
8. Soliar L. Kompetentnisnyi pidkhid do problemy formuvannia etnokulturnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva // Naukovyi visnyk MNU im. V. O. Sukhomlynskoho. Pedahohichni nauky. 2016. №1 (52) [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis
9. Fanh. Pro nauкове vyvchennia muzychnoi osvity v zvychaynykh koledzhakh ta universytetakh. Zhurnal muzychnoi konservatorii Sinkhai, 2006
10. Fedoryshyn V. Akmeolohichni aspekt pidhotovky vykladachiv mystetskykh dystsyplin u konteksti yevropeiskoho osvitnoho prostoru // Molod i rynok. 2012. №10 (93) [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis
11. Khao Linsiao, Chzhe Yandun. Analiz struktury profesiinykh zdibnosti vykladachiv ta modeli zrostannia [J]. Osvita, Teoriia i praktyka, 2004 (07): 30 s.
12. Khu Yuefei How to be a Superior Music Teacher? An Interview with Dr. John Burdett. 2020. 04.

13. Shyvu V. Doslidzhennia profesiinykh zdibnostei vchyteliv ta osvitnikh dii u novomu stolitti / Doslidzhennia zovnishnoi osvity, 2003 (05): 28 s.

КРАВЧЕНКО АННА

доктор пед. наук, профессор кафедры педагогике, иностранной филологии и перевода Харьковский национальный экономический университет

ЛЮ МЕЙХУАНЬ

аспирантка кафедры педагогике, иностранной филологии и перевода Харьковский национальный экономический университет, доцент кафедры музыки и исполнительства, Университет искусств и науки Сычуань, Китай

ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ МУЗЫКИ В УЧРЕЖДЕНИЯХ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ КИТАЯ

Аннотация. Изучение и анализ педагогических достижений теоретиков и практиков в системе образования дает понимание базовых категорий компетентностного подхода. Одним из стратегических направлений современного художественного образования является внедрение компетентностного подхода. Именно ориентация на достижение определенного образовательного результата, поиска новых форм и методов художественного обучения в последние десятилетия определяет ключевые тенденции современной профессиональной подготовки будущих специалистов художественной образования. В содержании статьи раскрыто значение понятия профессиональной компетентности учителя музыки. Установлено, что понятие профессиональной компетентности учителя музыки вместе с близкими ему категориями профессиональной, методической компетентности, а также некоторыми предметными компетенциями музыканта-педагога в последнее время прочно вошло в научный оборот музыкально-педагогической теории и практики.

В статье рассмотрены взгляды ученых на содержание понятия «профессиональная компетентность будущего учителя музыки» и «профессиональная компетентность преподавателя музыки». Особое внимание уделено раскрытию их сущностных характеристик с позиций подготовки студенческой молодежи в университетах Китая. Учитывая особенности характеристик содержания указанных понятий, определены: базовые

способности, которые опираются на физиологическую способность, что является основой для всех видов профессиональной деятельности учителей музыки; профессиональные способности, которые рассматриваются как профессиональные качества и выступают в виде профессиональных знаний, умений и навыков; способности к преподаванию, которые обеспечиваются наличием современных профессиональных знаний, основу которых составляют межпредметные интеграционные связи; способности к инновационной деятельности предусматривают качественное музыкальное образование, что меняет статус преподавателей и обеспечивает реализацию их собственных творческих идей; лидерские способности обеспечивают активную позицию преподавателя и субъект-субъектное взаимодействие между преподавателем и студентом в образовательной среде.

Ключевые слова: компетенция, компетентность, профессиональная компетентность учителя музыки, учреждение высшего образования.

KRAVCHENKO HANNA

doctor ped. Sci., Professor of the
Department of Pedagogy, Foreign
Philology and Translation, Kharkiv
National Economic University

LIU MEIHUANG

Postgraduate student of the Department of
Pedagogy, Foreign Philology and
Translation, Kharkiv National Economic
University, Associate Professor of the
Department of Music and Performing,
Sichuan University of Arts and Science,
China

**FEATURES OF FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE
OF A FUTURE MUSIC TEACHER
IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN CHINA**

Annotation. The study and analysis of the pedagogical achievements of theorists and practitioners in the education system provides an understanding of the basic categories of the competence-based approach. One of the strategic directions of modern art education is the introduction of a competence-based approach. It is the focus on achieving a certain educational result, the search for new forms and methods of art education in recent decades that determines the key trends in modern professional training of future art education specialists.

The content of the article reveals the meaning of the concept of professional competence of a music teacher. It has been established that the concept of the

professional competence of a music teacher, together with the categories of professional, methodological competence, as well as some subject competences of a musician-teacher, have recently become firmly established in the scientific circulation of musical and pedagogical theory and practice.

The article considers the views of scientists on the content of the concept of "professional competence of a future music teacher" and "professional competence of a music teacher". Particular attention is paid to the disclosure of their essential characteristics from the standpoint of training student youth in Chinese universities. Taking into account the peculiarities of the characteristics of the content of these concepts, the following are defined: basic abilities that are based on physiological ability, which is the basis for all types of professional activities of music teachers; professional abilities, which are considered as professional qualities and are in the form of professional knowledge, skills and abilities; teaching abilities, which are provided by the availability of modern professional knowledge, the basis of which are interdisciplinary integration links; the ability to innovate provides quality music education, which changes the status of teachers and ensures the implementation of their own creative ideas; leadership skills provide an active position of the teacher and subject-subject interaction between teacher and student in the educational environment.

Key words: competence, competence, professional competence of a music teacher, institution of higher education.